

Mezinárodní vědecké setkání „Familienrecht und Geschlechterpolitik“ (Family Law and Gender Policies)

Renata Veselá*

Ve dnech 23. a 24. listopadu 2007 uspořádala ve Vídni nadace Bruno Kreisky Archiv workshop, který byl věnován problematice rodinného práva a genderové politiky. Pracovní setkání bylo součástí výzkumného projektu, který začal na jaře 2007 pod vedením docentky vídeňské univerzity Maria Mesner. Projekt nazvaný „Family Law and Gender Policies: Comparative Historical Perspectives on the Codification of

Private Lives“. Projekt se zabývá vývojem rodiny a rodinného práva v Rakousku a v Československu (a jeho nástupnických státech) v letech 1945–2000. Účelem workshopu byla prezentace jednotlivých pracovních výstupů a diskuse nad jednotlivými dílčími studiemi, které se týkaly se předmětu výzkumu a zároveň debata o teoretických a metodologických přístupech k výzkumu.

Z více než dvaceti účastníků bylo do plánovaného programu přihlášeno devět. Vzhledem k náročnosti prezentace (přednesený a argumentovaný příspěvek aktuálního výzkumu) a bohaté diskusi po každém předneseném příspěvku nebylo možno program rozšířit, což pochopitelně vyvolává otázku dalšího pracovního setkání.

V pořadí vystupujících nastiňuji stručný program tohoto vědeckého setkání. Úvodem uvítala účastníky Maria Mesner (Wien), pohovořila o účelu výzkumného projektu, jeho současné fázi i smyslu vídeňského workshopu. Název předneseného příspěvku „Das Familienrecht und Geschlechterpolitik. Vergleichende Analysen zur Kodifizierung des privaten Lebens“ zcela jasně vystihl rámec plánovaného jednání.

Následovalo vystoupení Renaty Veselé (Brno) s příspěvkem „Some Remarks on Changes in Family Law after the Second World War Czechoslovakia“.

Velmi zajímavý obsah měly pro účastníky také následující příspěvky: Ute Schneider (Darmstadt) „Familienrecht in der DDR“, Debora Tanner (Luzern) „Ehe- und Familienrecht in der Schweiz“, Heidi Niederkofler (Wien) „Familienrechtsentwicklung in Österreich: ein Überblick“.

Další část jednání odpoledne přinášela i následující zajímavé příspěvky: Anna Loutfi (Budapest) dokumentovala v příspěvku nazvaném „Theoretical and methodological Approaches to Debates on Family Law: A Case study from Hungary“ své argumenty pro samostatnost rodinného práva jako právního odvětví. Příkladem odrazu změny společenského klimatu na rodinu a rodinné právo se zabývala Veronika Wohrer (Wien). Téma jejího příspěvku znělo „Geschlechterverhältnisse

und gesellschaftliche Transformation am Beispiel der Tschechoslowakei“.

Druhý jednací den zazněly příspěvky: Andrea Šalingová (Nitra) „Die Familiengesetzgebung in der Tschechoslowakei 1950: Positionen und Aktivitäten von Frauenorganisationen“, Heidi Niederkofler „Geschlechterkonzeptionen und Familienrecht: Frauenorganisationen in Österreich in den 1950er Jahren“ a studie Natali Stegman (Turbigen) „Der Vergleich über den ehemaligen Eisernen Vorhang“. Na každý z přednesených příspěvků reagovala bohatá diskuse dalších zúčastněných odborníků a konzultantů z ostatních evropských zemí – Německo, Maďarsko, Švýcarsko, Řecko.

Pracovní schůzka naznačila všem zúčastněným několik nových impulsů. Za prvé v průběhu projektu je třeba vzájemně komunikovat nejen elektronickou cestou, ale také osobní komunikací, což workshop zcela jasně prokázal. Je nutná interdisciplinární spolupráce – na zmíněném setkání to bylo jednoznačně právo, historie a sociologie. Je nutné připomenout, že jde o multidisciplinární evropský projekt, který je komparativní a nepochybně užitečný pro další evropské výzkumné projekty. Moje poděkování patří paní docence Marii Mesner za pozvání na workshop, jakož i za finanční podporu mé účasti, která byla poskytnuta z výzkumného záměru Právnické fakulty Masarykovy univerzity nazvaného Evropský kontext vývoje českého práva po roce 2004.

* JUDr. Renata Veselá, katedra dějin státu a práva PrF MU